

Sint Martinus

Parochieblad van de Oud-Katholieke parochie te Groningen

Jaargang 43 nr. 4

Kerst 2017

Het parochieblad verschijnt 4x per jaar.

nr. 1 Vasten / Pasen

nr. 2 Zomer

nr. 3 Herfst

nr. 4 Advent / Kerst

Het volgende nummer verschijnt eind februari De redactie sluit op 31 januari 2018.

Redactieadres

Witte de Withstraat 2A

9726 EC Groningen

email: redactie@groningen.okkn.nl

Abonnementen

Het parochieblad is een uitgave die vanaf 2017 digitaal kosteloos wordt verstrekt aan leden, gastleden en belangstellenden. De papieren versie kost 25 euro per jaar. Als u zou willen bijdragen in de kosten van het parochieblad, dan zijn giften van harte welkom op de bankrekening van de parochie, o.v.v.: bijdrage parochieblad.

Adreswijzigingen

Uw wensen aangaande adressering van dit parochieblad kunt u sturen naar onze secretaris.

Advertenties

Het parochieblad kent een brede verspreiding in de noordelijke provincies, maar ook in de rest van Nederland. Daarom is dit blad een ideale plek om op een betaalbare manier te adverteren. U kunt ook in dit blad adverteren. Neem daartoe contact op met de redactie voor de mogelijkheden en de prijzen. Familieberichten van parochianen, gastleden en belangstellenden kunnen kosteloos worden geplaatst.

WWW

De parochie is ook te vinden op het web. Kijkt u op onze website voor Groningen op: www.groningen.okkn.nl

Bij de kافت:

Carla ontvangt het H.Vormsel

Inleiding.....	4
Agenda.....	5
Kooksels en baksels uit de pastorie.....	6
Parochianen stellen zich voor.....	7
Restauratie zilveren ampullen.....	9
A Festival of Nine Lessons & Carols.....	10
Heilig Vormsel.....	12
STILTESTILTESTILTESTILTESTILTE.....	13
De bestuurscrisis in de Oud-Katholieke Kerk.....	14
Het seksueel misbruik in de Oud-Katholieke Kerk.....	17
Onderzoeksopdracht: een concept-formulering.....	20
Zanggroep.....	21
Utrecht en Uppsala samen verder in Europa.....	22
Onze parochie: veertig jaar geleden en nu.....	23
Vieringen.....	25

Als iemand die ons lief is ergens ver weg woont, dan stellen we er prijs op zo nu en dan eens een teken van leven te ontvangen. Zo alleen blijft die ander in ons bewustzijn, in ons hart, blijft die ons lief. In deze dagen horen we – misschien wel tot vervelens toe – de evangelieverhalen over en rondom de geboorte van Jezus. We horen van God, van zijn liefde, van God die tot in ons mensen kwam in de gedaante van een klein en onschuldig Kind, engelen die zongen over vrede op aarde voor mensen van goede wil, herders die dat Kindje bezochten, wijzen die het kwamen aanbidden.

Maar het eerste kerstfeest is zo lang geleden, het is letterlijk verleden tijd. En als het dan vroeg donker is en als je dan naar de televisie of in je eigen leefomgeving kijkt, dan is het in de wereld helemaal geen kerst sfeer van licht en vrede en een God die tastbaar aanwezig is. Dan zie je een kind dat van honger omkomt, een mensenlijf dat door een aanslag van een terrorist uit elkaar is gereten, een jong leven dat door kanker wordt weggenomen, een.....

Dan donkert het in je hart en lijkt God zo onbereikbaar. Echt een God van al zo hoge, van al zo veer.

Je zou van God wel eens een teken willen ontvangen. Liet Hij maar eens wat van zich horen. Soms zou je wel willen één van die herders te zijn geweest. Die kregen het zo duidelijk te horen, een hemelse boodschap! Of één van de wijzen. Ze gingen op zoek om de Heer te ontmoeten. Maar aan de hemel stond een ster, die hen de weg wees, stralend teken van Gods nabijheid. Maar waar is bij mij die hemelse stem, die heldere ster?

Maar als je eerlijk bent moet je je wel de vraag stellen of het voor de herders en de

wijzen wel echt zo gemakkelijk was. Moeten wij wel op hen jaloers zijn? Ook zij moesten eerst geloven, worstelen met zichzelf. Was die hemelse boodschapper met zijn achtergrondkoor geen zinsbegoocheling geweest? Was die ster geen hersenschim en bovendien wie geloofde er nou echt in een ster?

Die herders en wijzen hebben denk ik net zo met zichzelf moeten worstelen als wij dat vaak met onszelf moeten doen.

Nu eens denk je het woord van God verstaan te hebben en een teken van zijn aanwezigheid te hebben ervaren. Maar even later ben je weer onzeker. Was het wel een signaal van God of toch niet?

Ook de herders, de wijzen, gingen zoekend en tastend hun weg. Wat zij gingen zien, was nou niet bijzonder opzienbarend. Hun teken van Godswege was een klein kind in doeken gewonden en liggend in een kribbe. Dat kans was groot dat er in het door politieke omstandigheden overvolle Bethlehem wel meer van dat soort kinderen te vinden zouden zijn.

Maar toch daar moesten ze het er mee doen, daar moeten wij het mee doen. Zoals de dichter Huub Oosterhuis het in zijn Lied van de verschijning des Heren (gezang 599) zegt:

Geen ander teken ons gegeven
geen licht in deze duisternis
dan deze mens om mee te leven
een God die onze broeder is.

In Hem mogen en moeten we Gods menslievendheid zien, de weg waardoor de wereld nieuwe aarde kan worden. Hij is de mens van God gezonden door wie het heil wordt verwerkelijkt en door wie wij dat heil mogen aanschouwen.

Ook als het soms donker om ons heen is,
wordt het ons toegeroepen:

Komt ons in diepe nacht ter ore:
de morgenster is opgegaan,
een mensenkind voor ons geboren
God zal ons redden is zijn Naam.

Jezus Christus – als je in Hem gelooft, ga je
tekens zien waarvoor je blind en doof was.
Dan vraag je je af: waarom heb ik Gods
signalen niet eerder opgemerkt?

Ik wens ons allen toe, dat we in deze
Advents- en Kersttijd de signalen van God
mogen vinden.

Wietse van der Velde, pastoor

Oecumenische viering

21 januari 10:00u

Toetreding Mirjam Deckers

4 februari 11:00u

Gespreksmiddag Voltooid leven

4 februari na de viering

Wie is er nou niet dol op kaneel? Lena, Victor en ik hebben onszelf tijdens onze geweldige vakantie in Denemarken bijna elke dag verwend met kanelsnegle (opgerolde kaneelbroodjes). Of het nou een van bladerdeeg gemaakt lekkernijtje of een gistbroodje met suiker en kaneel was...we konden er maar niet genoeg van krijgen. In Denemarken hadden ze zelfs Wasa kaneelcrackers, die verrukkelijk waren met zomerse aardbeienjam.

Zoals jullie weten zijn wij echte genietters en met grote dank aan mijn vriendin Frauke heb ik gelukkig een lekker recept voor deze heerlijke Bolle. Al in mijn studentenflatje waar ik samenwoonde met Frauke ben ik verwend door verrukkelijke bakgeuren die ons kleine flatje veelvuldig vulden. En nu mogen jullie ze ook proberen.

Kaneelbolle

Voor het deeg:

100 gram boter/margarine
250-350 ml melk (afhankelijk van meel)
1 pakje gist
70 gram suiker
1 tl gemalen kardemom
500 gram bloem

voor de vulling:

220 gram bruine basterdsuiker
1 el kaneel
110 gram zachte boter

1 ei om mee te bestrijken

Bereidingswijze:

- Verhit de melk in een kleine pan tot er belletjes vormen, haal dan van het vuur. Roer de boter erdoor tot het is gesmolten. Laat iets afkoelen.
- Meng in een grote kom 300 gr bloem, de gist, suiker, kardemom en mix goed door. Voeg het melkmengsel toe; mix goed door. Voeg resterende bloem toe, steeds een eetlepel per keer en roer goed door na elke toevoeging. Als het deeg samenhangend wordt, leg het dan op een met bloem bestrooid oppervlak en kneed tot een soepel deeg in ongeveer 5 minuten.
- Dek het deeg af met een vochtige doek en laat 1 uur rusten. Meng ondertussen in een kleine kom bruine suiker, kaneel en zachte boter samen.
- Rol het deeg uit tot een lap van +/-30 x 23 cm. Besmeer het deeg met het boter-suikermengsel. Rol het deeg op en druk de rand samen. Snij er gelijke stukken van en leg ze op een met bakpapier bekleed bakblik. Dek af en laat 30 minuten rijzen tot het in volume is verdubbeld. Verwarm de oven voor op 190°C.
- Voordat ze in de oven gaan met een eimengsel bestrijken. Bak +/- 10 min in de voorverwarmde oven, tot de kaneelbroodjes bruin zijn. Ze zijn het lekkerst als ze nog warm zijn.

Veel bakplezier en eet smakelijk!

Marijn Scheijde-Albers

Dag allen! Omdat ik in februari hoop toe te treden tot deze parochie, wordt het tijd om mijzelf eens voor te stellen. Mijn naam is Mirjam Deckers, 21 jaar en studente aan de RUG. Vorig jaar rondde ik een bachelor Kunsten, Cultuur en Media af, komend halfjaar is (hopelijk) mijn bachelor Wijsbegeerte aan de beurt. Binnenkort hoop ik ook te beginnen aan een research master Arts & Culture, waarbinnen ik mij specialiseer in kunstgeschiedenis en kunsttheorie.

Het is alweer ruim drieënhalf jaar geleden dat ik voor mijn studie naar het Hoge Noorden verhuisde. Eerst een jaar in Haren, daarna naar de Zeeheldenbuurt in Groningen, om de hoek van de Sint Martinus.

In 1996 werd ik geboren in Utrecht, maar ik heb tot mijn zeventiende in het mooie Deventer gewoond. Ik ben de oudste van drie kinderen.

2006, v.l.n.r.: ik, mijn jongste zusje Eva-Lotta en mijn zus Marieke

Onder mij zit nog een zusje van elf jaar en een 'brusje' van achttien jaar, die op het moment van schrijven een traject in het VUMC voor genderdysforie doorloopt. Zij

wonen nog in Deventer, afwisselend bij mijn vader of mijn moeder. Mijn beide ouders zijn bibliothecarissen en dus kom ik uit een gezin waar veel lezen altijd centraal stond. De keus voor Kunsten, Cultuur en Media was dus ook niet heel vergezocht. Daarbinnen specialiseerde ik me in theater- en filmwetenschap, maar het was de beeldende kunst waar ik uiteindelijk op afstudeerde. De combinatie

tussen cultuurwetenschap, kunstgeschiedenis en filosofie is er een waar ik veel plezier in heb en waar ik me graag ook nog lang in wil verdiepen. Daarnaast lees ik ook altijd graag en kijk ik ook graag films.

Op vakantie in Zweden (2007): 'nordic walken'

Oorspronkelijk kom ik uit een Nederlands gereformeerd gezin. Daarnaast waren we ook aangesloten bij het Katholiek

Parochianen stellen zich voor: vervolg

Apostolisch Werk, een zeer kleine groepering met een oecumenisch karakter. Ik heb aan beide kerken goede herinneringen, al voelde ik me altijd meer verbonden met God tijdens de liturgie met alle rituelen in de diensten van het Katholiek Apostolisch Werk. Mijn vader zei de kerk volledig vaarwel toen ik vijftien was, mijn moeder is nog altijd wel gereformeerd. Toen ik naar Groningen verhuisde, besloot ik om daar ook op zoek te gaan naar een nieuwe kerk. Hoewel ik in de gereformeerde kerk veel kon leren, miste ik daar de diepe ervaring van het verbonden zijn met God. Heerlijk vond ik het om te leren over de Bijbel, maar voor iemand die altijd al nadenkt is het goed als het gevoel ook wordt aangesproken. Ik zocht een warme plek waar ik tot rust kon komen, maar waar ik ook werd uitgedaagd om kritisch te kijken naar het waarom van bepaalde tradities en gebruiken in de kerk. En toen ontdekte ik dat er zoiets bestond als de Oud-Katholieke Kerk en dat de enige kerk van het Noorden nota bene letterlijk om de hoek was! Zodoende besloot ik op een vrijdagochtend vroeg naar de lauden te gaan om eens voorzichtig te kijken of het wat voor me

was. Wist ik veel dat er dan nooit meer dan een handjevol mensen aanwezig zijn... Oef, dat was dus wel even slikken, omdat ik als 'vreemdeling' toch wel erg opviel. Gelukkig werd ik heel gastvrij ontvangen en tussen Ab en Janneke geplaatst. Tja, dan weet je het wel... Ik begreep helemaal niks van de regels bij het zingen, hoe ik die melodie moest lezen en wanneer ik dan precies moest zingen, maar het sprak me direct aan. Toen er achteraf ook nog uitgebreid koffie gedronken bleek te worden, was ik wel om.

In de ruim twee jaar waarin ik nu semi-actief gastlid ben van deze parochie, heb ik mijzelf altijd voorgehouden dat ik ook nog op andere plekken zou gaan kijken. Maar terugkijkend heb ik dat nooit gedaan, puur omdat ik de behoefte niet meer had. Ik voel me hier thuis. Toen ik de laatste maanden een aantal diensten moest missen, miste ik de kerk ook echt. Toen ik eindelijk weer langs kon komen en met zoveel openheid en interesse weer werd ontvangen, besloot ik dat ik graag écht lid wil worden van deze kerk.

Mirjam Deckers

2017:mijn bachelorbull! Op de foto in het Academiegebouw met vriend, moeder, vriendin, oma en zusje

slijtage die versterkt is in de tijd dat ze nog elke viering in de koffers verdwenen toen we nog in Engelbert zaten. Daardoor is het zilver bij de voetjes dun geworden en op een gegeven moment ingezakt.

Inmiddels zijn ze gerestaureerd door atelier Cees Wolff, vlakbij onze parochiekerk gevestigd. (Cees en Arthur Wolf zijn niet onbekend met oud-katholiek erfgoed, aangezien ze een zeer getrouwe kopie hebben gemaakt van het hamertje van Sint Martinus voor het Drents museum in Assen. Het origineel ligt in het Catharijne Convent in Utrecht bij de collectie van de Oud-Katholieke Kerk.) De voetjes zijn weer rechtgezet, de deuken en scheuren verwijderd en het voetje versterkt door wat extra zilver aan te brengen.

De oplettende gelovige zal het de afgelopen tijd wel zijn opgevallen dat de zilveren ampullen niet meer in gebruik waren.

Ampullen zijn de kannetjes die gebruikt worden voor het inschenken van de wijn en het water in de kelk tijdens de eucharistieviering. Deze kannetjes zijn vaak mooi vormgegeven, zoals onze kannetjes uit eind negentiende eeuw.

Een tijdje terug kwamen we tot de ontdekking dat de kannetjes zwaar beschadigd waren. De voeten waren geknikt en het zilver ingescheurd, waardoor ze niet meer veilig te gebruiken waren. Helaas bleek dat dit soort schadegevallen niet gedekt zijn door de verzekering en dat je die ook niet kunt laten verzekeren bij de enige kerkelijke verzekering die er bestaat in Nederland. Dit uiteraard tot grote frustratie van het bestuur en een onbehagelijk gevoel bij deze verzekeringsmaatschappij. Maar goed, zo laten vonden we ook geen optie, zeker omdat bij inventarisatie door het Catharijneconvent bleek dat deze kannetjes toch waardevol zijn.

De ampullen zijn dus weer helemaal mooi, zodat we ze voor feestelijke vieringen weer kunnen gebruiken. Dit heeft de parochie helaas wel bijna €500,- gekost, een bedrag dat gelukkig door een gulle gever gedekt werd.

Wel denken we er nu over om voor de gewone vieringen over te gaan op eenvoudigere ampullen.

Pastoor Victor

De schade is waarschijnlijk ontstaan door

A Festival of Nine Lessons & Carols

Je openstellen voor de openbaring van Gods liefde die door de verhalen uit de Bijbel tot ons komt. Dat is het idee dat achter 'A Festival of Nine Lessons & Carols' schuil gaat. Het komt tot zijn recht door de zorgvuldig uitgezochte lezingen die dat verhaal opbouwen vanaf de schepping tot en met de conclusie van de proloog van het Johannesevangelie.

Samen met Grace Anglican Church, de Maria Salvator gemeenschap van de rooms-katholieke Hildegardparochie en onze eigen parochie hebben we deze viering dit jaar weer voorbereid.

Het Festival of Nine Lessons and Carols is dankzij Kings College in Cambridge, Engeland, waar het elke kerstavond wordt gevierd, een beroemde, wereldwijde traditie geworden. In Cambridge werd het door deken Eric Milner-White geïntroduceerd in 1918.

De eerste viering naar dit model gaat terug op kerstavond 1880, toen bisschop Edward Benson van Truro in Zuid-West Engeland het ontwierp voor de houten schuur, die dienst deed als zijn kathedraal.

Later hebben andere kerken over de hele wereld dit festival omarmd om in de eigen kring te vieren met veel muzikale variaties. Maar de basis: lezingen, gebeden en liederen is altijd overeind gebleven.

De kracht van de viering, zoals deken Eric

Milner-White toelichtte, zit in de lezingen. Hij vertelde dat de basisgedachte de ontwikkeling van de liefdevolle bedoelingen van God is, zoals we die kunnen waarnemen door de ramen en woorden van de Bijbel. Deze kracht wordt nog steeds gevonden door iedereen die zich openstelt voor het verhaal en die het volgt naar zijn bestemming.

Op 9 en 10 december hebben we deze vieringen gehouden in de Groningse Sint Jozefkathedraal en de San Salvatorkerk. Inmiddels is de opkomst namelijk te groot om het nog in onze eigen kerk te kunnen vieren.

Het waren twee prachtige vieringen, waarmee we veel mensen hebben weten te raken. Er werd prachtig gezongen onder de bezielende leiding van Leo van Noppen. Het grote koor werd op het orgel begeleid door Matthew Schembri. De voorgangers in deze viering waren pastor Arjen Jellema, waarnemend pastoor van de Hildegardparochie, Revd. Sam van Leer van Grace Anglican Church en ikzelf.

Het koor was samengesteld uit alle geledingen. Mensen vanuit de diverse parochies, maar ook uit de wijdere oecumene.

We hebben sinds 2014 hiermee een traditie in Groningen op de kaart gezet. Het mooie

is dat we ons hiermee onderscheiden van de meeste festivals, omdat wij uit principe geen entree heffen. Het is voor ons immers een viering en geen concert.

Dat brengt ons wel bij de vraag hoe we dit in de toekomst willen vormgeven. Nu werken we met contributie van de zangers en een deurcollecte om de kosten van organist en dirigent te dekken en bij te dragen aan de stookkosten van de kerken waar de vieringen zijn. Toch vinden we ook dat we dat niet voor het grootste deel bij de zangers moeten laten liggen. We vinden het daarom belangrijk dat we als meewerkende parochies de kosten dragen, zodat deze activiteit deel uitmaakt van de levende kerk.

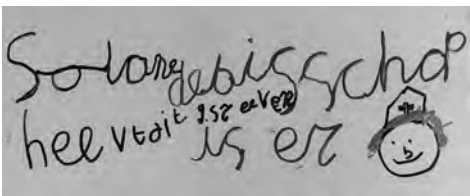

Maar wat het belangrijkste is, is dat we vele mensen een geweldige avond hebben bezorgd, waarop velen zich geraakt voelden door het verhaal, omgeven door carols, gezangen en gebeden. Alles heeft bijgedragen aan het kerstgevoel.

Pastoor Victor

Wilt u de viering in de San Salvatorkerk terugluisteren op CD hebben? Dan kunt u voor de kostprijs van €5,- een CD bestellen bij pastoor Victor

Solane heeft dit geschreven: de bisschop is er

Op 17 december is Willy Niemeijer toetreden tot onze kerk en parochie. Vervolgens ontvingen Willy, Grietko Huizinga, Carla Baptist en Gea van Gunst het Heilig Vormsel uit handen van aartsbisschop Joris Vercammen. Hierbij enkele beelden van de viering

Uit de veelheid van geluiden, uit de kakofonie – die de wereld veelal is – treden we elke keer weer de heilige ruimte binnen om de Eucharistie te vieren.

Vanzelf al, in die context worden mensen stil, zitten bezoekers lang voor het begin in de kerkzaal, in stilte, stil te worden.

Dan zitten we stil te luisteren naar het prelude.....

Gelukkig hebben we tijdens de viering ook verschillende momenten van stilte.

Al voor de schuldbelijdenis is er een moment van stilte.

Een ieder voor zichzelf krijgt gedachten: een bezinningsmoment.

Naarmate de viering vordert blijft die stilte zich handhaven. Al zeggen en zingen we ook de woorden uit, de stilte neemt bezit van ons.

Na de gesproken woorden van de voorganger – de preek – is er van tijd tot tijd “een moment van stilte”, voor bezinning, voor gedachten.

Ook kan na de preek meditatief orgelspel klinken en dat maakt mensen eveneens stil. De muziek neemt je mee en ook dan kun je mediterend stil worden.....

We staan stil in de kring, ontvangen in stilte het brood en de wijn, we hebben onze stille gedachten daarover en daarbij.....

Na de communie hebben we de laatste

keren eveneens een “moment van stilte” beleefd.

Die stilte is geen doel op zich, het is een middel om me opnieuw te bezinnen, om opnieuw mijn gedachten, verlangens en wat dan ook weer helder voor ogen te krijgen. Welke woorden raken mij om tot welke daden over te gaan? Welke om weer richting in het leven te vinden? Straks? Vandaag nog? De dagen die komen?

De voorbeden: wat doen ze met ons?

Ons stil gebed: weer zo'n moment om in je zelf bezig te zijn.

Zo'n stil gebed mag daarvoor ook best lang duren.....

Want na verloop van tijd, dan wordt je pas stil!

Fijn een viering weer mee te maken, veelal maakt het je stil van binnen. Zeker ook de muziek werkt daaraan mee!

Na de zegen het slotlied.

En dan het postlude. Nog even namijmeren, nog even zitten en meeluisteren.

Misschien zouden we dat net zo kunnen doen als bij het prelude.....?

De cirkel is rond, we hebben de viering achter de rug, we nemen de momenten mee naar huis, mee naar morgen.

Zien we uit naar de volgende keer....?

Eddy Ufkes

Jaren geleden vertelde een pastoor uit onze kerk mij een grap, die rondging in de kerk. De beide bisschoppen hadden een pastoor als adviseur toegevoegd gekregen. Voor de één was dat pastoor Homan, voor de ander pastoor Hopman. (Pastoor Homan was in die tijd werkzaam in onze kerk, pastoor Hopman was speciaal voor deze grap bedacht.) Voor de ingewijden was de grap meteen duidelijk: de aartsbisschop moest afgeremd worden, de andere bisschop (niet de huidige Bisschop van Haarlem, maar zijn voorganger) moest aangevuurd worden.

Dezelfde pastoor zei in een pauze op de in november gehouden synode tegen mij: "Dat verschil tussen het bisdom Haarlem en het aartsbisdom? Dat is altijd zo geweest, al sinds de achttiende eeuw. Dat heeft te maken met de geschiedenis."

De verschillen tussen beide bisschoppen en beide bisdommen zouden (mede?) de oorzaak zijn van de bestuurscrisis, die er in het begin van het jaar toe leidde dat de Bisschop van Haarlem zich ziek meldde en anderhalve maand zijn bestuurstaken neerlegde. De synodalen werden daar in de voorjaarsbrief over geïnformeerd, de meeste parochianen hoorden er pas iets over in de najaarsgemeentevergadering, waarin de synodeagenda besproken werd.

Twee kapiteins op één schip

Eerst iets over de structuur van onze kerk. Strikt genomen is het niet één kerk, maar zijn het er twee. Het aartsbisdom Utrecht en het bisdom Haarlem vormen elk een lokale kerk met een bisschop aan het hoofd. Dat het hoofd van het bisdom Utrecht de titel aartsbisschop draagt, betekent niet dat hij de baas van de Nederlandse Oud-Katholieke Kerk is. Hij is dus ook niet de baas van het bisdom Haarlem, dat is de bisschop van Haarlem.

Maar er is ook nog een Oud-Katholieke Kerk van Nederland, waarin beide

bisdommen samengaan en samenwerken: in het Collegiaal Bestuur, gevormd door beide bisschoppen en gekozen leken en geestelijken; in de Synode, waarin afgevaardigden van de parochies en de geestelijkheid zitting hebben en in allerlei commissies en andere gremia. In het Collegiaal Bestuur en in de kerk in het algemeen hebben de bisschoppen een gelijkwaardige, leidende rol. Twee kapiteins op één schip dus, en dat gaat vaak niet goed.

De verschillen

De spraakmakende gemeente uit het landelijk circuit weet het wel: het bisdom Haarlem is traditioneel, statisch en naar binnen gekeerd, het aartsbisdom progressief, dynamisch en naar buiten gericht. Hopman en Homan zouden daar dus ook goede diensten kunnen bewijzen. Maar deze clichés werden op de synode aardig onderuitgehaald door pastoor Erna Peijnenburg, afgevaardigde van de Haarlemse geestelijkheid. Zij somde een groot aantal naar buiten toe gerichte activiteiten op die plaatsvinden in het bisdom Haarlem en die van harte ondersteund worden door de bisschop. Ze voegde eraan toe: "Maar daarom hoor je mij nog niet zeggen dat het andere bisdom naar binnen gekeerd is: dat gaat me te ver." En pastoor Henk Schoon zei: "Ik sta met mijn benen in beide bisdommen, maar ik loop tot nu toe prettig."

De algemene opinie luidt ook al langer dat het tussen beide bisschoppen niet botert. Verschillen in karakter en visie zouden de samenwerking frustreren. Ook in dit verband hoor je termen als: behoudend tegenover in beweging; traditioneel tegenover gericht op de toekomst.

De gevoelens van spanningen tussen de bisdommen en de bisschoppen brachten Dio van Maaren ertoe de beide bisschoppen hierover aan de tand te voelen in een interview, dat te lezen is in De Oud-Katholiek van april 2016. Voor wie het wil

herlezen: zie de website van de kerk, www.okkn.nl.

In het interview is van die spanningen weinig te merken. Over de verschillen tussen de bisdommen zeggen de bisschoppen dat Haarlem zich soms wat achtergesteld voelt en als gevolg daarvan misschien wat achteroverleunt. Het aartsbisdom is groter en het merendeel van het geld zit in Utrecht, maar er is solidariteit over de grenzen heen.

De bisschoppen spreken met respect over elkaar, maar de aandachtige lezer ziet wel verschillen. Bisschop Vercammen is de man van de beweging, hij wil de oud-katholieke gedachte uitdragen in de oecumene; volgens bisschop Schoon is de kerk altijd in beweging, al eeuwenlang. Bisschop Vercammen is zich sterk bewust van zijn roeping als bisschop: de herder, de profeet die een perspectief uitzet, de leraar, die het evangelie over probeert te brengen, terwijl bisschop Schoon zichzelf niet teveel wil onderscheiden van elke gedoopte christen: elke christen is profeet, herder en leraar op zijn of haar manier. Op grond van eigen waarnemingen voeg ik eraan toe dat de één bevlogen is, gericht op het doel, mogelijk enigszins activistisch, terwijl de ander niet passief is, maar relaxt, in het geloof en vertrouwen dat God wel voor zijn kerk zal zorgen, zoals Hij dat al eeuwen doet. Je zou toch verwachten dat ze elkaar mooi aanvullen.

Ze erkennen dat er verschillen zijn; die met hun karakter en emoties te maken hebben, maar ze zeggen dat er ook veel gemeenschappelijks is. Het zijn altijd zoektochten naar hoe verder. "Geef ons nou de ruimte om het op onze eigen manier te doen, net zoals je aan die twee bisdommen de ruimte geeft. Speel dat niet altijd tegenover elkaar uit. Laat ons nou in die twee realiteiten onze kerk sterk maken, dan wordt het geheel ook sterk"

De motie

Waar komt dan die crisis vandaan, die een half jaar na het verschijnen van het interview uitbrak? Welke problemen en conflicten zijn er? De synodeagenda en de synode zelf maakten ons op dit punt niet wijzer. In de agenda wordt gesproken over onduidelijkheid met betrekking tot het bestuur. Er staat ook dat bleek dat het combineren van de rol van bisschop en voorzitter van het Collegiaal Bestuur soms conflicterend is. Daarom worden de veergaderingen van het Collegiaal Bestuur voorlopig geleid door een ander lid van het bestuur. De in juni gehouden heidag had tot doel het vertrouwen te herstellen. Of dat gelukt is, staat er niet bij. Het was de synodalen en het publiek wel duidelijk dat er meer speelde. Maar wat? Als het vertrouwen hersteld moet worden, dan moet het vertrouwen toch geschaad zijn. De bisschoppen deden er het zwiigen toe en ook de tijdelijke voorzitter van het bestuur gaf geen verdere toelichting. Enkele synodalen vroegen dan ook om meer openheid.

Wat tussen de regels door wel duidelijk werd, is dat het probleem nog niet opgelost is. Er is gezocht naar coaching, mediation. Het bestuur had daarvoor iemand op het oog, maar dat traject bleek duizenden euro's te kosten. Nu wordt er opnieuw gezocht. Er kwam een spontaan initiatief van een synodaal die in die sfeer werkzaam is, om samen met een paar anderen met vergelijkbare competenties en ervaring te proberen tot een aanbod aan het bestuur te komen.

De motie, die Dio van Maaren namens een aantal parochies indiende, plaatste de crisis in een breder verband. De verschillen in visie spelen volgens de indieners in de hele kerk en daarom werd in de motie voorgesteld om begin 2018 een kerkbreed debat te organiseren rondom de vraag wie we als kerk eigenlijk zijn en wat we willen

betekenen. Mede omdat er een aantal andere processen loopt, werd deze motie niet aangenomen. Wel werd de strekking ter aanbeveling aan het Collegiaal Bestuur meegegeven en zal de visie op de missie van de kerk een hoofdagendapunt zijn op de synode van 2018.

Identiteit

In het kader van de motie Van Maaren viel het woord "identiteitsberaad". En dat voerde mijn gedachten terug naar de jaren negentig, toen er een groot identiteitsberaad gehouden is in de parochies van onze kerk, onder leiding van (toen nog) pastoor Joris Vercammen met in de beginfase als co-assistent (toen nog) pastoor Dick Schoon. Dat was weliswaar een identiteitsberaad in de parochies, en niet in de hele kerk, maar ik denk toch dat de resultaten niet wezenlijk zullen verschillen.

Het project is eerst uitgevoerd in vier parochies, die als proefpolders fungeerden. Dat proces en de resultaten zijn vastgelegd in het proefschrift van Joris Vercammen "Identiteit in beraad", dat ik, thuisgekomen, toch maar weer eens ter hand genomen heb. De conclusies zijn niet bemoedigend. Om maar een paar constatering te noemen: er is sprake van identiteitsarmoede, zelfs van een negatieve identiteit; ieder gemeentelid zoekt voor zichzelf naar de oud-katholieke manier van leven; weinig parochianen namen aan het beraad deel; er komen weinig bouwstenen uit voor een concrete en actuele identiteit. Ook het vervolg van het proces in de andere parochies heb ik van nabij meegemaakt; de ervaringen waren volgens mij dezelfde. Het project eindigde met prioriteitenbrochures; daar is in verschillende parochies nog korte tijd mee gewerkt; daarna is het project in de vergetelheid weggezonden. Tot een groter besef van de identiteit van de Oud-Katholieke Kerk heeft het mijns inziens niet geleid.

Volgens mij is er sinds de jaren negentig weinig veranderd. Onlangs heb ik in vier parochies, onder andere onze eigen parochie, onderzoek gedaan naar de vorming van het oud-katholieke geweten. Het viel me op dat de uitspraken uiteenliepen van uiterst orthodox tot uiterst liberaal. Ook in onze parochie zijn de verschillen in visie groot. Vaak wordt er gezegd dat de Oud-Katholieke Kerk aantrekkelijk is vanwege de ruimte die zij biedt: iedereen mag het geloof op zijn eigen wijze invullen. Misschien is juist die ruimte wel de identiteit van de Oud-Katholieke Kerk. Je zou ook, met een beetje overdrijving, kunnen zeggen: iedere oud-katholiek heeft zijn of haar eigen oud-katholieke identiteit. Ik denk dan ook dat een onderzoek naar de vraag wie we als kerk zijn en wat we willen betekenen, niet zou leiden tot een duidelijk beeld van de oud-katholieke identiteit waar alle oud-katholieken zich in kunnen herkennen.

Adrie Paasen

Het seksueel misbruik in de Oud-Katholieke Kerk

“De bisschoppen wisten het wèl. Ze hebben geacteerd toen het bericht in de pers kwam. Ze hebben het willens en wetens toegelaten. Ze hebben de kinderen en de priester zelf niet beschermd.” Deze harde uitspraak tijdens het debat op de synode over het seksueel misbruik door priesters van onze kerk kwam later terug in de vorm van een vraag: “Was het willens en wetens?” Het antwoord bleef uit.

In het begin van het debat was een vergelijkbaar verwijt al te horen. “Ik spreek als vader en jeugdwerker. We waren niet op de hoogte. Mijn kerkelijke leider heeft iemand met deze neigingen losgelaten op mijn kinderen.”

De berichten over het seksueel misbruik door priesters uit onze kerk zijn hard aangekomen. De ene schok na de andere. De arrestatie van de priester in Cambodja. De oude misbruikzaak die aan het licht kwam. De klachten van andere slachtoffers van misbruik door vijf – nu zes – priesters die inmiddels overleden zijn. Verscheidene synodalen wezen erop dat het niet alleen om de directe slachtoffers gaat. Onze afgevaardigde, Marieke Voogt, zei: “Het gebeurt in een setting. Het roept oud verdriet en oude pijn op. Ook bij andere slachtoffers van misbruik worden oude wonden opengereten. Het geeft een knauw in het vertrouwen in de kerk. Het gaat om

de vraag: Wat voor een organisatie zijn we en willen we zijn?”

Dit agendapunt werd geleid door mevrouw Anke Bisschops. Zij heeft veel kennis van en ervaring met het thema seksueel misbruik in de Rooms-Katholieke Kerk. Zij zei dat het aan het licht komen van seksueel misbruik in de kerk een knauw in het vertrouwen geeft, ook bij mensen die elders misbruikt zijn. “Hoe ga je daarmee om in een instituut dat staat voor het goede? De band met God is besmet; er is meer schade dan alleen bij de directe slachtoffers. We moeten met elkaar werken aan een bewustwordingsproces, in de eerste plaats de leiding, en we moeten vooral empathie tonen.”

Hoe verder?

Hoe gaan we verder? Zoals al eerder bekend gemaakt is, komt er een onafhankelijke commissie die het misbruik gaat onderzoeken. Het concept van de onderzoeksopdracht treft u elders in dit nummer aan. Maar voor een aantal van de synodalen is dit niet voldoende. Er is al besloten dat priester-kandidaten voortaan in het bezit moeten zijn van een Verklaring omtrent het gedrag (VOG). De kampleiding denkt ook mee en wil toerusting over ongewenst gedrag. Er komt een cursus op vrijwillige basis. Onvoldoende, vindt een aantal synodalen. Zij willen een VOG ook voor alle jeugdwerkers en een verplichte cursus. Met het laatste is niet iedereen het eens. Voor de aartsbisschop is het een nieuw idee waarover hij moet nadenken. Eén synodaal wil de bepaling invoeren dat pastorale gesprekken voortaan alleen onder zes ogen gevoerd worden. Dat idee vindt geen weerklank; het zou een draconische maatregel zijn. Vertrouwelijkheid moet mogelijk blijven, zoals het ook mogelijk moet blijven een arm om iemand heen te slaan..

Moet er meer aandacht voor dit onderwerp komen in de opleiding? Pastoor Leonie van Straten zegt dat die aandacht er tijdens haar

Willens en wetens? (vervolg)

opleiding wel was, maar toevallig, en ze vraagt zich af of er niet meer structurele aandacht moet komen, of de studenten niet meer moeten horen over macht, spiritualiteit en lichaam. Het gedrag in pastorale relaties zou onderdeel moeten zijn van de opleiding.

Er is ook een vraag naar zorg voor de parochies, met name voor de mensen die eerder slachtoffer zijn geworden van seksueel misbruik en hun naasten, maar hoe? De aartsbisschop hoort graag ideeën over wat de kerk kan doen om hen te ondersteunen, in de parochie of parochie-overstijgend. Een priester is van mening dat er wel op gewezen moet worden dat hulp voor slachtoffers mogelijk is, maar vindt de kerk daarvoor niet de juiste setting.

Psychologische begeleiding is natuurlijk belangrijk; veel slachtoffers krijgen die al of hebben die al gekregen. Maar dat is iets anders dan steun binnen de kerk. Het feit dat dit in de kerk, een plaats waar je veilig zou moeten zijn, kon gebeuren komt nog eens bovenop het trauma dat ze toch al opgelopen hebben. Die veiligheid is weggevallen. Als de kerk je dat aandoet, kan ook van de kerk verwacht worden dat ze slachtoffers bijstaat. Maar het is natuurlijk in de eerste plaats aan de slachtoffers om te bepalen of zij dit wensen en in welke vorm die steun geboden zou kunnen worden. Iets om ook in onze parochie over door te praten. In de synode werd opgemerkt dat het wel gecommuniceerd moet worden dat hulp vanuit de kerk mogelijk is.

Het taboe doorbreken

Een emotioneel en cruciaal moment. Gerard, één van de synodalen vertelt dat hij veertig jaar therapie nodig heeft gehad voor seksueel misbruik. "Iedereen kan dader worden. De worsteling met seksualiteit, daar moet over gepraat worden. Ik ben geschokt en kwaad, maar ik ben mijn vertrouwen in de kerk niet kwijt. Een VOG zegt niet alles;

mijn vader had ook een VOG."

Mevrouw Bisschops sluit daarbij aan. Ze zegt: "Het taboe is de wortel waardoor het zo moeilijk is. Er moeten hier tientallen mensen zijn die het meegemaakt hebben. We delen het niet. Mijn vader heeft iemand misbruikt. Ik vertel dit nu voor het eerst. Het taboe doorbreken, dat is waar het om gaat. Het taboe is een erfenis van millennia waarin de machtigen het voor het zeggen hadden over vrouwen, kinderen, slaven, soldaten., Het helpt als we erover praten. Dank aan Gerard, dankzij hem heb ik mijn verhaal nu gedaan. Veertig jaar therapie is geen uitzondering. Als je als kind misbruikt bent, raak je dat nooit meer kwijt."

De daders

Een van de synodalen vraagt wat er gedaan wordt om de daders te ondersteunen. Ze blijven immers deel van de kerk. Mevrouw Bisschops zegt dat de slachtoffers prioriteit hebben. De daders zijn vaak mensen die met zichzelf in de knoop zitten. Als je zaken als verbondenheid goed verwerkt hebt, ga je niet zulke dingen doen om aan je trekken te komen. Empathie staat of valt ermee dat we stoppen met het te vergoelijken. Daders moeten in therapie en hebben pas weer een plaats in de kerk als ze inzicht hebben en empathie tonen.

Gebrek aan openheid

Zoals gezegd: aan het eind van het debat komt de vraag of de bisschoppen willens en wetens iemand met pedofiele neigingen hebben losgelaten op de kerk. "Wat is willens en wetens?" vraagt de aartsbisschop. "Ik heb een rapport geschreven voor het Collegiaal Bestuur over de zaak Sarot. Dat geeft een genuanceerd beeld. In een interview met De Volkskrant heb ik het uitgelegd. Daar kon hij niets mee; dat was te genuanceerd. De vraag of het willens en wetens was, laat ik over aan de onderzoekscommissie."

Ik denk dat het mijn medeparochianen die aanwezig waren bij het gesprek met de aartsbisschop, kort nadat de berichten in de pers verschenen waren, net zo vergaat als mij. Ook toen stond de vraag naar zijn rol centraal; het antwoord: "Met de kennis van nu zou ik het niet gedaan hebben," was weinig bevredigend. Ook zijn reactie op de synode brengt mij en vermoedelijk ook anderen niet verder. Ik vraag me daarbij ook af: als er een rapport over de zaak Sarot is voor het Collegiaal Bestuur, waarom mag de synode dat dan niet lezen? Als de aartsbisschop zijn verhaal aan De Volkskrant verteld heeft, waarom dan niet aan ons, waarom dan niet op de Synode? Als De Volkskrant het wel gepubliceerd had, hadden we het immers in de krant kunnen lezen.

Elders in dit blad staat een artikel over de bestuurscrisis, die ook op de synode aan de orde is geweest. Ook in dat verband valt het gebrek aan openheid op. Wordt het niet tijd dat de bestuurscultuur in onze kerk, een cultuur van verzwijgen en toedekken, doorbroken wordt?

Adrie Paasen

Het hoofddoel van het onderzoek is tweeledig, te weten:

1. Recht doen aan de slachtoffers uit het verleden door erkenning, aandacht, verontschuldiging en genoegdoening.
2. Door lering te trekken uit het verleden, er voor zorgen dat in het heden en de toekomst onze kerk een veilige plek is voor allen, de meest kwetsbaren eerst.

1. Aandacht voor de slachtoffers

De vraag die voorop staat in het onderzoek is: wat hebben slachtoffers nodig – wat helpt hen het beste? De slachtoffers moeten de mogelijkheid krijgen aan te geven hoe de kerk hen tegemoet kan komen. Daarnaast kan hen gevraagd worden mee te werken aan het feitenonderzoek, zoals onderstaand uitgebreider beschreven.

De onderzoekscommissie wordt gevraagd dit op te pakken. De onderzoekscommissie kan zich voor advies hieromtrent richten tot de SMPR en slachtoffers, zo zij dit wensen, voor deskundige hulp en begeleiding naar hen doorverwijzen.

2. De feiten

Feitenonderzoek is noodzakelijk om vast te stellen welk misbruik heeft plaatsgevonden en welke structurele en culturele factoren daarin een rol hebben gespeeld. Waren en zijn er in onze kerk voldoende garanties ingebouwd opdat het een veilige plek is voor allen, de meest kwetsbaren het eerst? En indien vastgesteld wordt dat dat niet zo is, wat kunnen we eraan doen om die veiligheid te verbeteren?

De onderzoekscommissie wordt gevraagd de ons bekende misbruikgevallen en vermoedens hiervan te onderzoeken, de

resultaten van dit onderzoek vast te leggen en aanbevelingen te doen om herhaling in de toekomst te voorkomen.

Onderliggende (onderzoeks-)vragen zijn:

- Hoe/onder welke omstandigheden heeft het misbruik plaats kunnen vinden?
- Wat is gedaan (door derden) met bepaalde kennis en/of vermoedens?
- Hoe is door de kerk/kerkelijke leiding omgegaan met daders en slachtoffers?
- Hoe heeft de kerk zich het lot van de slachtoffers al dan niet aangetrokken?
- Hoe functioneert de samenwerking met de SMPR, het huidige protocol en de klachtencommissie.

In het onderzoek naar de feiten kunnen de slachtoffers een belangrijke rol spelen. Zij kunnen benaderd worden met de vraag mee te werken aan het dichterbij brengen van het ideaal van veiligheid binnen de kerk. De uitnodiging zou als volgt kunnen luiden: “De kerk zit met een groot probleem. Wilt u meewerken aan het vinden van een oplossing? Wilt u meewerken aan het bedenken van maatregelen zodat misbruik in de toekomst vermeden kan worden?”.

Tot slot

De kerk ontvangt graag aanbevelingen van de commissie ten aanzien van extra onderzoeksvragen, wijzigingen in formulering van bovenstaande en overige ter zake doende aspecten die bij kunnen dragen aan een succesvol verloop van het onderzoek.

De onderzoekscommissie brengt verslag uit aan het Collegiaal Bestuur, van wie deze opdracht uitgaat. Zorgvuldige en transparante interne en externe communicatie vanuit het CB staat voorop. De precieze wijze waarop over de uitkomsten van het onderzoek binnen en buiten de kerk zal worden gecommuniceerd wordt op een later moment bepaald.

In het jaar 2014, op 5 oktober, kwam een zanglustig groepje parochianen na de koffie bijeen.

Wat te doen?

Zingen!

Wat te zingen?

Liederen instuderen en oefenen “ter ondersteuning van de gemeentezang en voorbereiding op de volgende viering(en)”. Zo staat dat bij de “Mededelingen” op de liturgiewijzer.

In het jaar 2017, op 3 december, waren we voor het laatst bij elkaar in de kerkzaal.

En dat was de 67ste keer!

Heeft ons zingen effect?

We denken van wel.

Niet heel erg bekende melodieën, nieuwe liederen uit een andere bundel, de zanggroep van ongeveer tien personen kent de muziek al en kan de gemeente “meetrekken” wanneer dat nodig is.

En van tijd tot tijd zelfs als “koor” fungeren.

Mooi dat we dit doen, het helpt!

In het nieuwe jaar 2018 gaan we maar weer door en wie ook wil: van harte welkom

Na de koffie een half uurtje korte stemvorming en veel zingen!

Dank voor het enthousiasme!

Eddy Ufkes

samen verder in Europa

Op zaterdagmiddag 20 januari 2018 zullen de oud-katholieke kerken van de Unie van Utrecht en de Kerk van Zweden vieren dat na tien jaar intensieve dialoog de volledige kerkelijke gemeenschap kon worden vastgesteld. Met de presentatie van de historische overeenkomst en de liturgische viering van de kerkelijke eenheid hopen beide kerkfamilies 500 jaar na de Reformatie te ervaren hoe over de eens zo ferm getrokken scheidslijnen heen vandaag de dag echte eenheid mogelijk is.

Het programma: de middag begint om 13.30 uur met een publiekspresentatie van het rapport 'Utrecht and Uppsala on the Way to Communion', met toelichting uit diverse kerken en landen over de betekenis van de kerkelijke eenheid voor de toekomst. De voertaal is Engels, voor Nederlandse vertaling op papier wordt gezorgd. Aansluitend is er koffie.

Om 15.30 uur is er een feestelijke gezongen Eucharistieviering, waarin de Aartsbisschop van Utrecht, Joris Vercammen, voorgaat en de Aartsbisschop van Uppsala, Antje Jackelén, preekt. De viering is meertalig. Aansluitend is er een receptie. Alle geïnteresseerden zijn van harte welkom bij beide onderdelen, die ook los van elkaar te bezoeken zijn. De middag wordt gehouden in de Gertrudiskathedraal en in het congres- en vergadercentrum In de Driehoek aan het

Willemsplantsoen in Utrecht, op enkele minuten lopen van het station Utrecht Centraal (uitgang Moreelsepark).

Locatie

In de Driehoek, congres – en vergadercentrum

Ste. Gertrudiskathedraal
Willemsplantsoen 1c – 2
3511 LA Utrecht

Meer informatie

Bisschoppelijk Bureau

033 - 462 08 75
(werkdagen tot 12.30 uur)
buro@okkn.nl

Met een bescheiden feestje vierden we op 11 november niet alleen het feest van onze patroon Sint Martinus, maar ook het veertigjarig bestaan van onze parochie. 's Middags was er een eucharistieviering, daarna een receptie, die niet te lang mocht duren, want om vijf uur stond er alweer een stoet kinderen te trappelen om aan hun Sint Maartensfeest te beginnen. Het werk gaat door en voor in onze parochie.

De viering kreeg een extra feestelijk accent door de aanwezigheid van een aantal gasten: Afsaneh Moghadam van Wij Rivierenbuurt, Herma Korfage van KOC Groningen (Katholieke Onderwijscentrale), Vader Onufry van de Russisch Orthodoxe Kerk, Mirjam Nagelmaker, vertegenwoordiger in de Raad van Kerken Groningen namens de Rooms-Katholieke Kerk. Verder twee leden van het Collegiaal Bestuur, Herman Toorman en Martin Blaauw en een oud-lid van onze parochie, Martin de Heer. Iemand die helaas ontbrak was Femmy Janson, een van de stichteressen van de parochie, die kort voor het feest overleden is.

Ter gelegenheid van de ingebruikneming van onze kerk heeft er een uitvoerig overzicht van de geschiedenis van de parochie in parochieblad 2 uit 2014 gestaan. Dat gaan we nu niet herhalen, maar het is wel aardig om eens een vergelijking te maken tussen toen en nu: hoe was de parochie eraan toe bij haar stichting in 1977 en hoe staat ze er nu voor? Als enige parochiaan die er al bij was in 1977, zij het als gast, duik ik dus in mijn herinneringen.

Wat heb je nodig om een parochie te worden? Parochianen, een pastoor, een kerk en toestemming van de bisschop. Dat was er allemaal: een handjevol mensen dat regelmatig de vieringen bijwoonde, een pastoor die de statie bediende, de kapel van klooster Mariënholm van de zusters van Onze Lieve Vrouw van Amersfoort waarvan we gebruik mochten maken en onze

aartsbisschop, Mgr. Marinus Kok, die zelf het initiatief nam om de statie tot parochie te verheffen.

Founding Fathers

Er werden daarbij wel wat wenkbrauwen gefronst. Nog niet zo lang daarvoor was er in het noorden alleen maar een los groepje oud-katholieken, voor wie er af en toe een dienst georganiseerd werd. Meer structuur kwam er toen pastoor Eman aangesteld werd om deze groep te bedienen en er een vaste plek voor de diensten gevonden werd in de kapel van de zusters. Na enige tijd kreeg Groningen de status van statie met het daarbij behorende bestuur.

Maar toch: veel groei leek er in 1977 (en in een groot aantal latere jaren) niet in te zitten, in ieder geval niet voldoende om de verheffing tot parochie te rechtvaardigen. In de maandelijkse diensten zaten twaalf tot vijftien mensen in de kapel. Pastoor Eman moest uit Den Helder komen. Hij toonde grote inzet. Hij kwam op de zaterdagen voor de vieringen om catechese te geven en bezoeken te brengen. Net als de aartsbisschop kan hij gezien worden als een van de Founding Fathers van de parochie. Na zijn emeritaat vestigde de aartsbisschop zich in het noorden en nam hij zelf de leiding van de parochie op zich. Hij verrichtte ook de eerste parochiële doop: aan Gabrielle Hooimeijer.

Ja, want ondanks het feit dat het aantal kerkgangers klein bleef, leek er in een ander opzicht toch sprake van groei. Er waren vijf jongeren in de tienerleeftijd in de parochie en enkele jonge echtparen zorgden voor nieuwe aanwas. Maar de jeugd vloog uit, alleen Gabrielle bleef trouw.

Veel uitstraling had de parochie niet. In het klooster in de Merwedestraat woonden nog zes, later vijf, bejaarde zusters. De kapel lag op de eerste verdieping. Om veiligheidsredenen wilden de zusters de

buitendeur niet openzetten. Dat betekende dat er iemand bij de deur moest staan of dat je moest aanbellen. Je kreeg het gevoel dat je tot een geheim genootschap hoorde en veel aantrekkingskracht ging er op die manier niet van de jonge parochie uit. Toch hebben we nog wel eens voor een hoogfeest geflyerd in de buurt, maar deze actie leverde geen resultaat op.

Naar binnen toe was de verbondenheid groot. Veel activiteiten werden er vanwege het kleine aantal mensen en de grote afstanden niet georganiseerd, maar die ene die er wel was, vormde het stralend hoogtepunt van het jaar: de adventsmiddag. De schuifdeuren tussen de zitkamer en de eetkamer van de zusters stonden open, de tafels waren mooi versierd, de zusters namen deel aan de adventsmaaltijd en het daarop volgende programma met voordrachten, muziek en een kerstverhaal. Daarna vierden we de vespers.

Veertig jaar later

We maken een sprong in de tijd. Veertig jaar later hebben we een eigen kerk, een eigen pastoor, zelfs een pastorie. We hebben twee of drie keer per maand een viering. Er zitten gemiddeld dertig mensen in de kerk; pieken van boven de veertig zijn geen uitzondering. De deuren van de dagkapel staan iedere dag open. Er komen veel mensen binnen om rustig te zitten, te mediteren, een kaarsje op te steken. Regelmatig zijn er gasten in de vieringen. Er treden mensen toe. De parochie heeft uitstraling in de buurt. De wekelijkse koffieochtenden, de Sint Maartens- en Palmasenvieringen met kinderen uit de omgeving hebben de parochie in de wijk op de kaart gezet; de pastoor is een bekende figuur in de buurt. We zijn zichtbaar aanwezig in de oecumene.

Maar niet alles in de vergelijking valt positief uit. Tieners zijn er niet in de parochie. Wel zijn er twee kinderen in de kinderkerkleeftijd. De adventsmiddagen zijn

al eerder geschrapt wegens gebrek aan belangstelling; andere activiteiten, zoals de gespreksgroep, lopen niet goed. We zijn natuurlijk blij met onze parochiezaal, maar nu ik in gedachten de kamers van de zusters weer voor me zie, realiseer ik me dat die zich ook veel beter leenden voor zo'n gebeuren, door formaat en vorm.

Maar alles bij elkaar mogen we ons rijk gezegend noemen. Het zou overdreven zijn te zeggen dat we na de tocht door de woestijn in het beloofde land gekomen zijn, maar terugkijkend moet ik zeggen dat we na het moeizame begin even moeilijke jaren gekend hebben op onze zweerftocht via Beijum, het daklozencentrum en Engelbert. Ja, ook Engelbert, want hoe liefelijk die kerkplek ook was en hoezeer we er ook aan gehecht waren, we werden er toch af ten toe mee geconfronteerd dat het niet onze eigen plek was, zoals de kerk in de Witte de Withstraat, onze thuishaven.

Adrie Paasen

Vieringen

De parochie houdt elke 1e, 3e en evt 5e zondag van de maand haar vieringen om 11.00 tenzij anders aangegeven. De vieringen worden gehouden in de parochiekerk aan de Witte de Withstraat 2 te Groningen. Dit is ca.10 minuten lopen van station Groningen. Op zondag is er vrij parkeren in de straat. Ook is parkeergarage Westerhaven om de hoek.

Op de 2e en 4e zondag van de maand zijn er anglicaanse vieringen in ons kerkgebouw. Deze vinden plaats om 10.30. Meer informatie is te vinden op www.gracechurchgroningen.com.

Tevens zijn er op de 2e en 4e zondag van de maand oud-katholieke vieringen om 10.30 in de statie Twente. Meer informatie daarover is te vinden op www.twente.okkn.nl

Zondag 31 december

Zondag na Kerstmis, Zondag onder het octaaf (wit)

1e lezing: Jesaja 61,10 – 62,3 blz. 29

2e lezing: Galaten 3,23 – 4,7 blz. 30

Evangelie: Lucas 2, 33-40 blz. 31

Zondag 7 januari

Epifanie, Openbaring van onze Heer Jezus Christus aan de volken (wit)

1e lezing: Jesaja 60, 1-6 blz. 36

2e lezing: Galaten Efeziërs 3, 1-12 blz. 30

Evangelie: Matteüs 2, 1-12 blz. 31

Zondag 21 januari 10:00u

Oecumenische viering

Locatie: Nieuwe Kerk Groningen

door Rooms-Katholieke kerk, Russisch

Orthodoxe kerk en Oud-Katholieke kerk

Zondag 4 februari

5e zondag na Epifanie

1e lezing: 2 Koningen 4, 18-37 blz. 227

2e lezing: 1 Korintiërs 9, 16-23 blz. 228

Evangelie: Marcus 1, 29-39 blz. 228

Woensdag 14 februari 20:00u

Aswoensdag

1e lezing: Jesaja 58, 1-10 blz. 236

2e lezing: 2 Korintiërs 5,20 – 6,10 blz. 58

Evangelie: Matteüs 6, 1-6 en 16-21 blz. 58

Zondag 18 februari

1e zondag van de Veertigdagentijd

1e lezing: Genesis 9, 8-17 blz. 237

2e lezing: 1 Petrus 3, 18-22 blz. 238

Evangelie: Marcus 1, 12-15 blz. 238

Zondag 4 maart

3e zondag van de Veertigdagentijd

1e lezing: Exodus 20, 1-17 blz. 241

2e lezing: Romeinen 7, 14-25 blz. 242

Evangelie: Johannes 2, 13-22 blz. 243

Zondag 18 maart

5e zondag van de Veertigdagentijd

1e lezing: Jeremia 31, 31-34 blz. 246

2e lezing: Hebreëën 5, 1-10 blz. 246

Evangelie: Johannes 12, 20-33 blz. 247

Zondag 25 maart

Palmzondag (gezamenlijk met Anglicanen)

Informatie volgt later

Kinderkerk

Bij alle zondagse vieringen is er kinderkerk. Deborah van Arragon is aanspreekpunt voor de kinderkerk.

Meditatie

Elke dinsdagavond is er de mogelijkheid om te mediteren in onze kerk van 19.30 tot 20.00 (inloop vanaf 19.15). Na de meditatie kunt u nog de completeen meebidden. Op de eerste dinsdag van de maand kan men blijven om even na te praten.

Carla van der Burg
Uitvaartverzorging

www.carlavanderburg.nl
Telefoon 050 3186636

*Samen.
Zorgvuldig.
Passend.*

Retouradres:
Witte de Withstraat 2A
9726 EC Groningen

